

Til alle stortingsrepresentanter

PÅ TIDE Å SI OPP ILO-KONVENSJONEN NR. 169

Istida og forhistorien - de første nordmenn

Under siste istid var det ingen bosetning i Norge. Da istida var over, og isen smeltet og trakk seg tilbake, kom den første landstripa til syne langs kysten. Hit kom de første nordmenn og bosatte seg fordi de fant fisk i havet, og her kunne jorda dyrkes. Bosetninga i landet kom først langs kysten vår, og det er teoretisk sannsynlig – og forøvrig nå også bevist at dette ikke var en samisk befolkning. Som kjent er det i nåtid gjort utgravninger i forbindelse med bygging av Fatimatusellen til Nordkapp, og på Sørøya i Finnmark hvor en av Norges eldste bosetninger er funnet. Her er ikke påvist spor av samisk bosetning. Tidligere og senere utgravninger over hele landet viser rester etter boplasser fra mennesker som har bodd her i uminnelige tider, i det landet vi nå kaller Norge. Vi har utgravninger fra steinalderen, jernalderen, vikingetida osv.

Samene

Samene er opprinnelig et nomadefolk som kom fra øst. Vi har samisk befolkning i Russland, Finland, Sverige, og fra tidligere i de indre deler av Norge, spesielt indre deler av Finnmark. Samer i Norge utgjør under 1% av den norske befolkning. Ikke mer enn 13000 personer er registrert i samemanntallet i Norge av en befolkning på om lag 4,8 millioner mennesker.

Språket

Samisk språk er et finsk-ugrisk språk, og et språk som ikke tilhører samme språkgruppe som det norske språk. Samisk tilhører den finsk-ugriske språkgruppe som er finsk, ungarsk, latvisk. Samisk er for øvrig heller ikke et ens språk for alle samer i Norge, slik vi ofte kan få inntrykk av. De ulike gruppene av samisk språk her i landet er nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk. Forskjellene mellom disse ”dialektene” er så store at en sørsame og en nordsame ikke umiddelbart kan forstå hverandre.

Reinen

Reinen er et dyr som opprinnelig kommer fra tundraområdene, og finnes i størst utstrekning der. Reinen er et hjortedyr som beiter på urter, gress, og blad av vier og dvergbjørk. Fra tidligere tider har det vært villrein i Norge. Denne villreinen er opp gjennom tidene blitt fortrent og innlemmet i samers tamrein.

Regjeringas bevilgninger til etnisitet og rase

Den rød-grønne regjeringen ga en bevilgning på til sammen 782 millioner kroner til særskilte samiske formål i 2009. Dette er den største bevilgningen til samiske formål noensinne. Regjeringen har økt bevilgningen til samiske formål med ca. 172,5 millioner kroner siden 2005. I 2008 var 12500 personer registrert i samemanntallet.

Forskning, fakta og politisk prosess

Det var ikke forskning eller fakta, men en politisk prosess som ga samene urfolkstatus i Norge. Enkelte samer ønsket å fremstå som indianerne i Amerika, og gjennom en aktiv samepolitisk prosess i vår tid, fikk samer i Norge ILO-konvensjonen nr. 169 undertegnet. Samene har dermed fått en status som urfolk i landet vårt. Gjennom dette gis mennesker med samiske forfedre spesielle rettigheter i vårt land, og dette fører til at det blir forskjellsbehandling av landets innbyggere. Demokrati betyr folkestyre. Sametinget er ikke

bygget på demokrati fordi majoriteten av det norske folk er utestengt, de tilhører ikke "samerasen".

Misbruk av betegnelsen urfolk

Betegnelsen urfolk misbrukes bevisst her i landet. En av Norges fremste jurister, professor dr. juris Carl August Fleischer, sier i en artikkel til bladet Jakt og Fiske at stortinget ble villedet under behandlingen av Finnmarksloven, og at loven er tuftet på tre meget alvorlige feil.

Det lå ingen forskning som bakgrunn for Norges undertegning av ILO-konvensjonen nr. 169, og man bør merke seg at det kun er norske myndigheter som har undertegnet ILO-konvensjonen her i nordområdene. Sverige, Finland og Russland som også har innslag av samiske innbyggere, har ikke undertegnet konvensjonen og betrakter ikke samer som sine lands urfolk. Definisjonen urfolk er ingen gammel definisjon, men et ord eller uttrykk av nyere dato. Regjeringen definerer urfolk i Norge som etterkommere etter samisk befolkning som bebodde landet under grensedragningen mellom Norge og Sverige på 1700-tallet.

I Troms og Nordland er store deler av den samiske befolkning innvandret fra Sverige rundt 1800- 1900-tallet, altså etter denne grensedragningen som regjeringen setter som standard. Etter regjeringens definisjon av urfolk, så skal ikke denne gruppen kunne komme inn under betegnelsen urfolk her i landet. Likevel har flere fra området registrert seg inn i samemanntallet, og nyter godt av de spesielle rettighetene ILO-169 gir.

Samer i dagens Norge

Samer i Norge utgjør altså mindre enn 1% av befolkningen. Samer flest lever som andre nordmenn her i landet i dag, men noen vil gjerne kalle seg urfolk, og oppnår spesielle rettigheter. Mange med samisk bakgrunn har tatt høyere utdanning og er i dag professorer, jurister, leger, høyskolelektorer og så videre. På bakgrunn av den enhetstanken som preget norsk politikk, spesielt i tida etter 2. verdenskrig, har mennesker med samisk språk fått norskopplæring, vært inkludert og likestilt i det norske samfunn, og har deltatt i norsk skole og samfunnsliv som enhver annen nordmann. Likevel arbeider enkelte med samisk bakgrunn for at samer skal ha spesielle rettigheter i forhold til andre nordmenn, de oppfatter seg og profilerer seg som det opprinnelige folk i landet. Noen arbeider også for en egen samisk stat.

Økende samisk maktbegjær

Vi ser et stadig økende maktbegjær hos enkelte sameaktivister ved at de nå også hevder at det er de som skal ha råderetten over olje- og fiskeriressursene i nord, de krever rettigheter til landområder, vil ha avgjørelsesmyndighet i Plan og Bygningsloven og så videre. På NRK så vi i vår innslag hvor flere representanter for sametinget hevdet at samene skulle ha rettigheter til utmark og landområder helt ned til Hedmark og Møre og Romsdal. Det samme ser vi blir hevdet fra sametinget ved at de motarbeider lovlige vedtak gjort av Stortinget om mineralutvinning i landet. Samene oppfatter landområdene som "sitt" landområde, også kalt Sapmi. Samerettsutvalgets arbeid må stoppes nå!

Vi bør merke oss at for å komme inn i samemanntallet og sametinget, må en tilhøre en spesiell rase, nemlig samerasen. Avslutningsteksten på sametingspresidentens nyttårstale i fjor var følgende: "SAMELAND FOR SAMENE". Samepolitikere har i tillegg inngått den såkalte Honnigsvågdeklarasjonen og Rovanjemideklarasjonen. Dette bør norske politikere sette seg inn i. Dette er deklarasjoner som bygger på og legger til rette for ren rasisme.

Gjør et politisk arbeid: Si opp ILO-konvensjonen nå

Det sier seg selv at ILO-konvensjonen nr. 169, og bruken av den, er på ville veier her i landet. Vi må arbeide mot rasisme, mot forskjellsbehandling, og vi må arbeide for å unngå konflikter. Dette gjør vi ved å arbeide for demokrati, likeverd og fellesskap, og like rettigheter for alle landets borgere. **Et sameting hvor inngangsbilletten er betinget av en egen rasetilhørighet, tilhører en tenking i en tid vi ikke ønsker tilbake.** Vi kan ikke bygge et fellesskap i Norge med fokus på hvem som er av den og den rasen. Det vil kunne føre til konflikter som er større enn vi aner i fremtiden. Landet må styres gjennom de etablerte organer som kommunestyre, fylkesting og storting med fokus på demokrati, rettferdighet og likeverdighet, og uten noen spesielle rettigheter for spesielle raser. Vi bør legge tanken om rasetilhørighet fra oss for godt, spesielt med de erfaringer en hel verden fikk under 2. verdenskrig.

Det er nå på tide i se urfolksbetegnelsen i Norge i nytt lys. Det som nå skjer i Finnmark etter at Finnmarksloven ble innført, viser at vi må gå sammen for å få sagt opp ILO-konvensjonen nr. 169. Samer og andre nordmenn har bodd sammen her i landet i århundrer og skal fortsatt gjøre det. Samer her i landet er nordmenn på lik linje med andre nordmenn, og bør ikke lenger stå med ILO-konvensjonen i hånda å kreve spesielle rettigheter. Dette skaper kun grobunn for konflikter mellom mennesker som skal leve og bo i samme land. ILO-konvensjonen kan sies opp hvert 10. år.

Det er nå på tide å gå i gang med et politisk arbeid for å si opp ILO-konvensjonen, og å stoppe samerettsutvalgets arbeid slik at vi kan bygge vår felles fremtid på en tanke om demokrati og likeverd for alle som skal bo her i det fremtidige Norge.

Harstad, august 2009

Børre Nordmark